

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2003-2004

9 oktober 2003

HANDELINGEN

COMMISSIEVERGADERING

COMMISSIE VOOR BRUSSEL EN DE VLAAMSE RAND

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen aan de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over diens uitlatingen over een bijkomend Vlaams ziekenhuis in Brussel

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over het taalgebruik bij de Brusselse MUG-spoedgevallendiensten

Commissie voor Brussel en de Vlaamse Rand

Donderdag 9 oktober 2003

WAARNEMEND VOORZITTER : De heer Stefaan Platteau

– *De vraag om uitleg wordt gehouden om 14.40 uur.*

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen aan de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over diens uitlatingen over een bijkomend Vlaams ziekenhuis in Brussel

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwenhuysen aan de heer Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over diens uitlatingen over een bijkomend Vlaams ziekenhuis in Brussel.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren, het verzoekschrift om een of meer bijkomende Vlaamse ziekenhuizen in Brussel ligt ten grondslag aan deze vraag. De Brusselse Vlamingen en de Vlamingen die naar Brussel naar een ziekenhuis komen, willen in hun eigen taal worden behandeld.

Aanvankelijk was niet iedereen het ermee eens dat de toestand in de Brusselse ziekenhuizen verre van bevredigend is. Ik herinner me uit de gedachtewisseling van enkele maanden geleden met toenmalig minister Vanhengel dat de Vlaamse regering om verschillende redenen een bijkomend Vlaams ziekenhuis niet opportuun achtte. De minister deed zelfs zijn best om de hele zaak wat te relativiseren. Zijn argumenten waren dat er niet overdreven veel klachten binnenkwamen over het taalgebruik en dat het niet evident was om tweetalig personeel te vinden. Sedert het onderwerp wat meer aandacht heeft gekregen in de media, vindt de heer Vanhen-

gel het taalprobleem in de Brusselse openbare ziekenhuizen enorm groot.

Op 25 april luidde het antwoord van de Vlaamse regering op het verzoekschrift dat het vandaag, in tegenstelling tot de jaren zeventig, niet eenvoudig is om een monocommunitair ziekenhuis in te planten. Volgens de nota is de bevolking veel heterogener dan 30 jaar geleden. De positie van de Nederlandstaligen was destijds minder sterk dan vandaag. Er werden eveneens praktische bezwaren opgesomd. Aan de hand van juridische, financiële en economische argumenten werd de oprichting van een Vlaams ziekenhuis niet haalbaar en zelfs niet opportuun geacht.

Na die uitlatingen van minister Vanhengel zijn er nieuwe elementen opgedoken. De directies van de ziekenhuizen hebben altijd beweerd dat ze Nederlandstalig personeel konden vinden. De heer Van Obergen, syndicaal afgevaardigde voor het ACV bij de Iris-ziekenhuizen, bevestigde vorige maand wat wij altijd hebben gedacht. Het is namelijk geen kwestie van niet kunnen, maar van niet willen. Het Bracops-ziekenhuis in Anderlecht vormt een uitzondering.

Voor een Nederlandstalige is het niet makkelijk om werk te vinden in een Brussels openbaar ziekenhuis. De examens verlopen eentalig in het Frans. Nederlandstalige kandidaten krijgen vaak te horen dat er geen plaats is voor hen. Soms worden voor vacante functies externen aangeworven, terwijl er intern Nederlandstalig personeel recht heeft op een die job, die promotie. Er wordt niet geïnvesteerd in Nederlandstalige opleidingen of bijscholingen. Nederlandstalige palliatieve zorg is niet voorhanden. Daar is dus uiteraard geen Nederlandstalig personeel nodig. Alle communicatie binnen het directiecomité en met het personeel verloopt in het Frans. Het lijkt me nogal logisch dat men op den duur geen Nederlandstalige kandidaten meer

Van Nieuwenhuysen

vindt. Wie wil in een dergelijke omgeving gaan of blijven werken ?

De nota van de heer Van Obergen wijst er terecht op. 'De onwil om met het Nederlandstalig personeel in het Nederlands te communiceren heeft ook gevolgen voor de manier waarop met de Nederlandstalige patiënten gecommuniceerd wordt. Als er vanuit de directie niet geïnvesteerd wordt in Nederlandstalige communicatie met het personeel, zal dat ook niet met de patiënten gebeuren.' Daar is het ons om te doen : de manier waarop Nederlandstalige patiënten worden onthaald in die openbare ziekenhuizen.

Een tweede nieuw element is de opmerkelijke vaststelling dat de controle over de benoemingen door de vice-gouverneur is weggefallen sinds de Iris-koepel werd opgericht. Dat maakt niet zoveel verschil, maar we hadden toch nog een beetje zicht op het beleid. Ik hoop, mijnheer de minister-president, dat u zich formeel zult afzetten tegen uw voorganger die beweert dat er een poging wordt ondernomen om het taalhoffelijkheidsakkoord opnieuw te activeren. Het taalhoffelijkheidsakkoord werd – zoals u weet – vernietigd door de Raad van State.

Derde element zijn de tegenstrijdige berichten over uw uitlatingen bij TV Brussel. U zei dat de regering eventueel eenmalig middelen zou kunnen vrijmaken voor een nieuw VUB-ziekenhuis. Dat klinkt heel anders dan de nota van 25 april. In een vraaggesprek in Brussel Deze Week van 4 september zegt minister Byttebier dan weer dat u een Vlaams ziekenhuis wel ziet zitten. Dat geeft aan dat ik TV Brussel goed heb begrepen. Minister Byttebier zelf is daar echter niet voor gewonnen. Ik weet niet of zij u van gedachten heeft doen veranderen. Eind september hebt u op de najaarslunch van het VEV gezegd dat het plan voor de bouw van een Nederlandstalig ziekenhuis weer is opgeborgen omwille van de hoge kostprijs en de federale programmatienormen.

Wat is vandaag het standpunt van de Vlaamse regering ? Hoe concreet zijn de signalen van de VUB met betrekking tot de inplanting van een Nederlandstalig ziekenhuis in het zuiden van Brussel ? Als u bij de aanvankelijke afwijzing van een nieuw ziekenhuis blijft, hoe zal de Vlaamse regering de taalsituatie in de Brusselse ziekenhuizen dan aanpakken ?

De voorzitter : De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz : De heer Van Nieuwenhuysen verwijst naar het standpunt van de Vlaamse regering van 25 april. Dat standpunt ging uit van een of of-scenario. Ofwel ondernamen we niets en moesten we proberen terrein te winnen in de bestaande openbare ziekenhuizen. Ofwel kwam er een nieuw ziekenhuis met alles erop en eraan, type VUB-bis. Dat zag de Vlaamse regering vooral om financiële redenen niet zitten.

De discussie is niet afgelopen. Morgen bezoeken we het AZ in Jette. Hopelijk komen we in de komende weken tot een beslissing. Inmiddels zijn er een aantal nieuwe elementen in het dossier. Het is goed dat het of of-verhaal is doorbroken. Mijnheer de minister-president, u stelt een aantal andere meer creatieve oplossingen voor, namelijk een polikliniek of gezondheidscentrum. Dat vraagt een lichtere infrastructuur en kleinere vestigingen en dat moet eventueel financieel haalbaar zijn.

Ik ben nieuwsgierig of er vordering is gemaakt in het dossier. Ik heb ook begrip voor het vorige standpunt van de Vlaamse regering. Er zijn zeker financiële argumenten tegen de bouw van een nieuw ziekenhuis. Die discussie is nog niet beslecht. Ik aanhoor echter met veel plezier uw nieuwe denkkaders. Hoe concreet zijn uw plannen ? Is er al enig perspectief ?

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Ik ben geen voorstander van een nieuw Vlaams ziekenhuis in Brussel. Wat zou dat oplossen ? Het zou eerder een soort apartheid veroorzaken met ziekenhuizen voor Nederlands- en Franstaligen. (*Opmerking van mevrouw Brigitte Grouwels*)

In het AZ VUB kunnen evengoed Franstaligen terecht. Dergelijke situatie moeten we ook bij de Franstalige ziekenhuizen realiseren. In een nieuw Vlaams ziekenhuis zou dan Vlaams personeel werken dat ook Franskundig moet zijn. Het is beter dat die mensen in de hoofdzakelijk Franstalige ziekenhuizen worden tewerkgesteld. Op die manier kunnen Vlamingen in alle ziekenhuizen in Brussel terecht. Ook op financieel vlak is het beter dat er naar wordt gestreefd om de Franstalige ziekenhuizen toegankelijk te maken voor Nederlandstaligen.

De voorzitter : De heer Moreau heeft het woord.

De heer André Moreau : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, dames en heren, de uitspraken van de vorige minister waren vooral gestoeld op het feit dat er geen financiële middelen

Moreau

waren. Ik heb toen gezegd dat de oprichting van zo'n ziekenhuis wel mogelijk moest worden gemaakt in de toekomst.

Mijnheer van Nieuwenhuysen, u zegt dat openbare ziekenhuizen geen tweetalig personeel kunnen krijgen. Ik voeg daaraan toe dat het de taak van de overheid is om daar iets aan te doen. De taalwetgeving is er en die moet worden gerespecteerd. Er moet niet worden geschermd met het taalhoffelijkheidsakkoord. Dat werd in september 2002 door de Raad van State vernietigd. De Vlamingen die klacht hadden neergelegd, kregen gelijk. We moeten bij ons standpunt blijven.

Het AZ VUB is een bicommunautaire openbare instelling. Er gaan meer Franstaligen dan Nederlandstaligen naartoe, maar Nederlandstaligen worden er wel in het Nederlands geholpen. Dat moet in alle ziekenhuizen het geval zijn. Daar wringt echter het schoentje.

Een nieuw Vlaams ziekenhuis is goed als het financieel mogelijk is. Het zou een monocommunautaire instelling zijn, waar ook Franstaligen terecht kunnen. Dat is het goede voorbeeld geven. Ik lees met veel plezier wat er in de pers over de minister-president wordt gezegd en ik ben benieuwd naar zijn antwoord.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer de minister-president, ook ik ben benieuwd naar uw antwoord in verband met de polikliniek. Ik wil ook weten hoe het zit met de uitbouw van het virtuele netwerk. Dat voorstel lag al eerder op tafel. Op die manier kan de Nederlandstalige zorgverlening in Brussel die verspreid is over de bi- en monocommunautaire initiatieven, meer zichtbaar worden gemaakt.

We zijn gewonnen voor het idee van een nieuw Vlaams ziekenhuis en voor de uitbouw van het Vlaams netwerk in Brussel rond gezondheidszorg. Die moet uiteraard toegankelijk zijn voor iedereen. Als een ziekenhuis financieel niet kan, dan is het idee van een polikliniek een interessant alternatief.

Mijnheer Glorieux, de bicommunautaire sector in Brussel is een restsector in de gezondheidszorg van België. De bicommunautaire overheid voert geen beleid. Er wordt enkel wat gesleuteld aan de infra-

structuur van de instellingen, maar een visie rond kwaliteitszorg ontbreekt. Er is ook geen normering die verzekert dat een ziekenhuis echt tweetalig moet zijn. Ik betreur dat, maar dat is een fout die in het verleden is gemaakt. Ook mijn partij was daarbij betrokken. Ik geef dat toe. Er is bijvoorbeeld nooit gezegd dat de raden van bestuur tweetalig moesten zijn. In veel partijprogramma's staat dat de gezondheidszorg moet worden geregionaliseerd. Wat zal er dan gebeuren ? Blijft die bicommunautaire sector dan bestaan ? Vlaanderen moet vooruitziend zijn en een Vlaams netwerk uitbouwen dat voor iedereen openstaat en dat kwaliteit biedt.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : Mijnheer de voorzitter, mijnheer Glorieux, ik vind 'apartheid' een zwaar woord. Het Nederlandstalig onderwijs in Brussel floreert. Dat bewijst het stijgende aantal leerlingen. Dat is ook apart gestructureerd van het Franstalig onderwijs. Het is logisch dat als twee culturen in één stad samenkomen, ze een eigen traject kunnen volgen. Ik zie dat niet als een bedreiging. Er komt in dit parlement binnenkort een voorstel van resolutie waarin staat dat er moet worden overlegd tussen de Vlaamse en Franstalige onderwijsministers om de leerlingen zoveel mogelijk tweetalig te maken. Taalhoffelijkheid moet er zijn, niet als een concept, maar als een vanzelfsprekendheid. Dat ontbreekt nu net in veel Brusselse ziekenhuizen. Vandaar dat er vraag is naar een Vlaams ziekenhuis en ik ben daar niet tegen. Het kan dat dat te duur is, maar er zijn andere mogelijkheden. Mijnheer de minister-president, wat is uw visie ? Verlaat u het denkspoor van een bijkomend Vlaams ziekenhuis helemaal ?

De voorzitter : De heer Glorieux heeft het woord.

De heer Eloi Glorieux : Mevrouw Grouwels, er zijn inderdaad problemen met de bicommunautaire sector, maar u hebt zitting in het Brussels parlement. Probeer daar uw best te doen om dat te veranderen.

We hebben al een Nederlandstalig ziekenhuis in Brussel. Zal een tweede ziekenhuis alle problemen oplossen ? Zijn we als Vlamingen dan wel beter af ? We kunnen beter dat Nederlandstalig personeel tewerkstellen in de Franstalige ziekenhuizen. Op die manier kunnen we proberen om elk ziekenhuis toegankelijk te maken voor de Vlaamse Brusselselaars.

De voorzitter : Mevrouw Grouwels heeft het woord.

Mevrouw Brigitte Grouwels : Mijnheer Glorieux, ik doe uiteraard mijn best in de bicommunautaire commissie van het Brussels parlement. Deze problematiek hangt echter ook af van andere niveaus van wetgeving en van politieke actie op andere niveaus. Ik ben ervan overtuigd dat als er meer Vlaamse initiatieven komen en als het Vlaams netwerk in Brussel groter wordt, dat dan de concurrentie zal aanwakkeren ten aanzien van de bicommunautaire sector. Dan zal er misschien meer actie worden ondernomen.

De voorzitter : Minister-president Somers heeft het woord.

Minister-president Bart Somers : Mijnheer de voorzitter, dames en heren, dit thema is heel belangrijk en het beroert ons. We zoeken naar de juiste strategie. Ik ben nog voor ongeveer 150 dagen minister-president. Het zou natuurlijk gemakkelijk zijn om in dit laatste jaar grootse dingen aan te kondigen zonder concrete verwezenlijkingen.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : U hebt dat wel gedaan met de Olympische Spelen.

Minister-president Bart Somers : Dat is een goed voorbeeld.

We moeten natuurlijk een perspectief hebben in de politiek. De organisatie van de Olympische Spelen zal uiteraard één legislatuurtermijn overstijgen. We moeten op lange termijn werken, maar vooral concrete stappen ondernemen. Dat is voor mij het punt in dit dossier. Ik wil proberen in de tijd die mij is toegemeten door de kiezer, enkele zaken te realiseren of minstens in beweging te brengen.

Een tweede belangrijke invalshoek is mijn overtuiging dat onze organisatie van het zorgaanbod zowel een defensief als een offensief aspect heeft. Veel Vlaamse Brusselaars komen voor hun zorgbehoeften vaak in ongewenste taalsituaties terecht. Ze worden miskend in hun Vlaming-zijn. We zoeken naar een strategie om dat te voorkomen. Volgens het defensieve spoor moeten we erover waken en afdwingen dat de openbare ziekenhuizen de wet naleven en functioneren als een bicommunautaire instelling. Een offensief spoor is de uitbouw van eigen ziekenhuizen om het Nederlandstalig aanbod te garanderen. Het onderwijs is daarvan een mooi voorbeeld. Dat hebben we over de jaren uitgebouwd, en het verankert het Nederlands in Brussel. Tegelijk vormt het een hefboom voor de blijvende en structurele aanwezigheid van de Nederlandstaligen in onze hoofdstad. We moeten zoeken naar andere hefbomen om dat te doen. Het

zorgaanbod kan er zo één zijn. We kunnen het Nederlands nog beter verankeren in Brussel door ons zorgaanbod uit te breiden.

Dat is ook denkbaar in de sociaal-economische sector. Het besef groeit dat men zonder tweetaligheid verloren is op de Brusselse arbeidsmarkt. De werkloosheid bedraagt 20 procent, en van die werklozen is 99 procent ééntalig. Meertaligheid is een noodzaak. Onze eerste zorg is een fundamentele, blijvende en volwaardige plaats voor het Nederlands in Brussel.

Ik ben u dankbaar, mijnheer Van Nieuwenhuysen, voor de kans om in te gaan op het interview op TV Brussel. De verwarring werd gecreëerd door de zender zelf. Mijn standpunt was zeer duidelijk en genuanceerd. De inleiding van de commentator hangt een uitvergroot en eenzijdig beeld op. Wie de uitzending gezien heeft, kan dat beamen. Ik nodig u uit om de band op te vragen. Minister Byttebier heeft daarna gereageerd op die verdraaide uitlatingen.

Wat is vandaag mijn standpunt ? Ik heb geen bocht van 180 graden genomen. Ik pleit er niet voor alles op alles te zetten voor een Vlaams ziekenhuis in Brussel. Ik vind dat we moeten onderzoeken of een antenne van het AZ van de VUB haalbaar is. Dat is de essentie.

In de toegankelijkheid van de gezondheidszorg in Brussel voor Nederlandstaligen moeten we twee sporen ontwikkelen. In de eerste plaats blijft de onwettige miskening van het Nederlands een focuspunt bij de toekomstige communautaire onderhandelingen en bij de verschillende overlegfora. Ik zal daar bij de tweede vraag om uitleg over de MUG-diensten nog dieper op ingaan. Tegelijk zal de Vlaamse regering zelf initiatieven nemen om aan de vraag naar Nederlandstalige kwalitatieve diensten te beantwoorden. Het aanbod zal beter in kaart worden gebracht en bekendgemaakt. Het zal uitgebreid en geografisch gespreid worden. We zullen investeren in het aantrekken en behouden van verzorgend en medisch personeel in Brussel.

Onder impuls van mijn voorganger zijn de Doktersgilde Van Helmont en de Brusselse Huisartsenkring gestart met de haalbaarheidsstudie over een virtueel Vlaams zorgnetwerk. Door een beter geïntegreerde zorgverlening en een samenwerking tussen de zorgsectoren in Brussel en de Vlaamse Rand kunnen we het Nederlandskundig zorgaanbod verbeteren en beter zichtbaar maken. Dit virtuele zorgnetwerk zou alle Nederlandskundige zorgverleners uit de ambulante sector in de ge-

Somers

zondheidsinstellingen in een geïnformatiseerde databank verzamelen en de gegevens ter beschikking stellen van de medici en paramedici. De huisarts krijgt in dit systeem een centrale rol toebedeeld. De eerste fase van inventarisatie van mogelijke participanten moet op korte termijn een beter inzicht verschaffen in het bestaan van het Vlaamse zorgaanbod in Brussel. Deze digitale kaart zal de basis vormen van verder onderzoek naar de blinde vlekken, zowel geografisch als naar de aard van het aanbod.

Het is te eenvoudig om te stellen dat één bijkomend Nederlandstalig ziekenhuis alle problemen zou oplossen. Het is complexer dan dat. We moeten een antwoord vinden op verschillende knelpunten. Steeds minder huisartsen zijn bereid om een wachtdienst te doen. In bepaalde regio's kan de Vlaamse Wachtdienst met moeite de dienstverlening tijdens nachten en weekends garanderen. Vele spoeddiensten zijn overbelast. We moeten op zoek gaan naar geïntegreerde vormen van zorgverlening, ook buiten de traditionele ziekenhuizen, en naar een betere afstemming van vraag en aanbod.

Wat hebben we precies nodig : een dagkliniek, een polikliniek of een medisch centrum huisartsen ? Wat houden deze termen in ? Een medisch centrum huisartsen is een groepspraktijk van huisartsen. In een polikliniek zitten enkele specialisten samen en zijn beperkte technische ingrepen mogelijk. In een dagkliniek voert men chirurgische ingrepen uit. Wellicht moeten de verschillende zorgvormen elkaar beter aanvullen.

Het idee van de antenne van het AZ-VUB willen we ernstig onderzoeken. Ik wil daar onmiddellijk mee starten. De kostprijs moet binnen het budget van de Vlaamse regering passen. Ik verwijs naar de suggestie van enkele beheerders van het AZ en van enkele commissieleden bij de bespreking van het collectieve verzoekschrift van de Vlaamse Volksbeweging Brussel. Over de antenne van het AZ heb ik volgende week een gesprek met rector Van Camp. Met hem wil ik ook de uitbouw van het Nederlandskundig zorgnetwerk in Brussel bespreken.

Het standpunt van de Vlaamse regering over een nieuw Brussels ziekenhuis is niet bijgestuurd, mijnheer Van Nieuwenhuysen. We zullen onze zoektocht en onze inspanningen voor de digitale kaart intensifiëren. We moeten duidelijker dan in het verleden kiezen voor de verdere uitbouw van ons

Vlaams zorgnetwerk. We moeten onze investeringen daarin opvoeren.

Hoe concreet zijn de signalen van de VUB ? Ze zijn in die zin concreet dat we gesprekken voeren en dat we die willen verder zetten. De vraag naar een polikliniek in het zuiden ligt in die zin mischien moeilijk want de VUB ligt in het noorden.

We moeten starten met een inhaalbeweging. De inventaris van de blinde vlekken en het haalbaarheidsonderzoek moeten ons op korte termijn vertellen waar we de strategische investeringen moeten doen. Dat is geen ambitieus stappenplan, maar ik verkeer niet in de positie om daarmee naar buiten te komen. Ik zou dat kunnen doen, zo vlak voor de verkiezingen zou dat positief overkomen. Ik vind het belangrijker om concrete actie te ondernemen. Als we tegen het einde van deze legislatuur de inventaris en het haalbaarheidsonderzoek rond hebben, hebben we een grote stap vooruit gezet. De volgende regering moet op dat pad verder gaan.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, ik ben de minister-president dankbaar voor de duidelijkheid die hij heeft verschaft. Gedurende enkele maanden was alles heel onduidelijk. Die informatie is erg belangrijk, ook met het oog op de behandeling van het verzoekschrift. Morgen bezoeken we het AZ van de VUB. In de Iriskoepel zijn we jammer genoeg niet binnengeraakt. Men heeft onze vraag niet beantwoord. We hebben de Letse nationaliteit niet, en dat is blijkbaar een nadeel, want men komt er als buitenlander gemakkelijker in dan als Brusselaar of als Vlaming. Volgende week moeten we die zaak afronden en daarover vaste afspraken maken.

De minister-president heeft gelijk als hij zegt dat hij zelf nog niet veel tijd heeft gekregen. Hij kan het mij echter moeilijk kwalijk nemen dat ik deze regering verwijt dat men al te lang heeft gewacht om iets aan de toestand te doen. Dit probleem is hier ook al tijdens de vorige zittingsperiode aangekaart, en ik stel vast dat de toestand er in de loop der jaren niet op verbetert. Er is veel tijd verloren gegaan. Ik verheug me erover dat er nu toch een aanzet wordt gegeven om iets te doen. Ik geloof er niet erg in dat we in de bicommunautaire instellingen kunnen inbreken. Het is daarom goed dat we het bestaande aanbod in kaart brengen en werken aan een eigen Vlaams net. Het gaat om meer dan om een principekwestie over het taalgebruik. Dit is

Van Nieuwenhuysen

echt een heel ernstig probleem. Het is dramatisch wat Franskundigen in de Brusselse ziekenhuizen allemaal meemaken.

Ik ben blij dat er wordt gewerkt aan een haalbaarheidsstudie die moet leiden tot de uitbouw van een virtueel zorgnet. Met de instroom vanuit de Rand voor ogen, blijf ik wel van oordeel dat er plaats is voor een eigen Vlaams ziekenhuis. Ik pleit ervoor dat ook daarover een haalbaarheidsstudie wordt gevraagd, al zal dat wellicht niet meer tijdens deze zittingsperiode gebeuren. We zullen daarop de aandacht blijven vestigen.

De voorzitter : De heer De Cock heeft het woord.

De heer Dirk De Cock : We moeten zonder schroom een aantal zaken duidelijk maken, en goed in het achterhoofd houden dat ook voor de bicommunautaire ziekenhuizen patiënten 'centen' zijn. Als we het denkspoor van bijkomende Vlaamse infrastructuur aanhouden, dan kan er wat bewegen. Die ziekenhuizen zullen dat gewaarworden, ook financieel.

De voorzitter : Mijnheer de president, er is een Nederlandstalig ziekenhuis in Jette, maar de bereikbaarheid ervan vormt allang een probleem. Ik maak van deze gelegenheid gebruik om u daarop te wijzen.

De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz : Mijnheer de voorzitter, ik heb daarover vorige week een vraag gesteld aan minister Bossuyt en een duidelijk antwoord gekregen. Volgende week stel ik die vraag ook aan minister Chabert.

De voorzitter : Ik was daarvan niet op de hoogte.

Het incident is gesloten.

Vraag om uitleg van de heer Luk Van Nieuwenhuysen tot de heer Bart Somers, minister-president van de Vlaamse regering, over het taalgebruik bij de Brusselse MUG-spoedgevallendiensten

De voorzitter : Aan de orde is de vraag om uitleg van de heer Van Nieuwenhuysen tot de heer Somers, minister-president van de Vlaamse regering,

over het taalgebruik bij de Brusselse MUG-spoedgevallendiensten.

De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister-president, ik blijf in dezelfde sfeer. In veel gevallen kunnen we kiezen naar welk ziekenhuis we gaan, maar in spoedgevallen is dat niet het geval. Via de pers hebben we vernomen dat de federale minister van Sociale Zaken, de heer Demotte, aangekondigd heeft dat de spoedgevallendiensten van het Brusselse tweetalig moeten zijn. Het is me niet helemaal duidelijk of hij het dan heeft over de ploegen die moeten uitrukken of over het personeel dat in de spoedgevallendienst werkt. Misschien bedoelde hij beide. In elk geval is de taalsituatie in beide gevallen even dramatisch.

Minister Demotte stelt een termijn van vier jaar voorop om de taaltoestanden bij de spoedgevallendiensten recht te trekken. Hoe dat plotseling kan en welke garanties er daarvoor zijn, is me niet bekend. Het is wel voor het eerst dat een Franstalig minister dergelijke intentie uitspreekt. De intentie uitspreken, volstaat echter niet. Ik sta daar sceptisch tegenover, gezien de ervaringen met het Brusselse taalhoffelijkheidssakkoord. Ook daar werden er termijnen vooropgesteld die niet werden nageleefd.

Ik vraag me af wat de stand van zaken is inzake het ontwerp van wijziging van het KB over de vaststelling van de modaliteiten tot inrichting van de dringende medische hulpverlening en de aanwijzing van de gemeenten als centra voor het eenvormig oproepstelsel. Dat KB werd tijdens de vorige regeerperiode door de minister van Volksgezondheid voorgelegd aan de Raad van State. Die verwees het door naar de Vaste Commissie voor Taaltoezicht die binnen 45 dagen een advies moest verlenen. Die termijn is echter al een hele tijd verstreken. De federale minister van Volksgezondheid had dit dan allang moeten voorleggen aan zijn collega van Binnenlandse Zaken en dat is bij mijn weten niet gebeurd. Het is een federale aangelegenheid, maar deze problematiek is al meermaals aan bod gekomen op het Overlegcomité en het interministerieel comité Volksgezondheid.

Mijnheer de minister-president, hoe reageert u op de aankondiging van de federale minister ? Hebt u om verduidelijking gevraagd ? Kunt u genoeg nemen met een uitstel van vier jaar om de situatie recht te trekken ? Hebt u zicht op de stand van zaken omtrent het KB ?

De voorzitter : De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz : Mijnheer de voorzitter, u weet waarschijnlijk dat ik mee aan de basis lig van een klacht bij de Raad van Europa over deze problematiek. Dat initiatief wordt door verschillende collega's van andere partijen gesteund. Ik kan niet nalaten om erop te wijzen hoe deze klacht is ontstaan. We hebben vrij veel steun gekregen van de brede Vlaams-Brusselse publieke opinie, maar er was ook veel kritiek. Er werd ons gezegd dat we te veel belang aan de Raad van Europa hechten en dat dit als een boemerang in ons gezicht zou terugkeren.

Nu, we zijn er nog niet, het is nog veel te vroeg om victorie te kraaien. We zullen zien of er een echt rapport komt en wat daar dan in staat. Wel durf ik stellen dat deze klacht mede aan de basis ligt van de opening die nu wordt gemaakt door de federale minister. Dat is belangrijk omdat tot nu toe geen enkele Franstalige politicus nog maar bereid was om het probleem te onderkennen. Nu heeft een man van enig gewicht – hij is minister, is Franstalig en is lid van de PS – de omerta doorbroken. Ik ben er echter bijna zeker van dat het gemakkelijker is om van een Waals minister dergelijke opening te krijgen dan van een Franstalige Brusselaar. Die linie hebben we nog niet doorbroken.

De opening is er gekomen naar aanleiding van de fameuze uitzending op TerZake, waar de VRT met een verborgen camera de toestanden in de openbare ziekenhuizen heeft gefilmd. Minister Demotte heeft dit ook gezien. De opening is een goede zaak, maar ik ben het er met de heer Van Nieuwenhuysen over eens dat daarmee de zaak nog niet in orde is : één zwaluw maakt de lente niet. Ik weet niet of minister Demotte heeft gezegd dat er een soort taalhoffelijkheidssysteem zal komen gedurende vier jaar, waarbij men binnen deze legislatuur naar een oplossing zal zoeken.

Ik heb gehoord dat Brussels minister Vanhengel over deze zaak contacten onderhoudt met minister Demotte. Volgens mij is het zinvol dat de Vlaamse regering en uzelf, mijnheer de minister-president, een rol in deze zaak spelen. Men moet wel nadenken over welke strategie het beste resultaat kan opleveren. Met alle respect, maar Franstalige collega's reageren soms nogal abrupt wanneer de Vlaamse regering ten tonele verschijnt in zaken die ze ten onrechte als de hunne beschouwen. Dit is meer een psychologisch gegeven, maar het is belangrijk na te gaan met welke instrumenten en welke opstelling u een maximaal resultaat kunt bereiken.

De voorzitter : Minister-president Somers heeft het woord.

Minister-president Bart Somers : Mijnheer Van Nieuwenhuysen, dit is nogmaals een belangrijk thema dat ons allemaal beroert. Het is niet alleen een klassiek communautair thema maar het heeft ook rechtstreeks te maken met de levenskwaliteit van mensen. Vaak gaat het om diepmenselijke trauma's. Het is in de eerste plaats een sociaal gegeven en niet een louter communautair. Het doet ons terugdenken aan de meest duistere tijden die we in deze staat hebben gekend.

De problematiek sleept al lang aan omdat de Franstalige politici het probleem heel lang zijn blijven ontkennen. De huidige Vlaamse regering agendeerde deze problematiek op de interministeriële conferentie Volksgezondheid. Die behandelde het onderwerp in 2001 en 2002.

De enige twee beslissingen van de interministeriële conferentie waren de oprichting van een federaal klachtenmeldpunt en de wijziging van het KB op de dringende medische hulpverlening. U vraagt naar de stand van zaken in het dossier van de dringende medische hulpverleningsdiensten die zijn erkend door Volksgezondheid, de zogenaamde MUG- en spoedgevallendiensten. Deze diensten, verbonden aan Brusselse ziekenhuizen, rukken vaak tot in Vlaams-Brabant uit om patiënten op te halen.

De kennis van het Nederlands bij het personeel dat deze diensten bemant, is vaak onbestaande. Het KB van april 1965 regelt onder meer de modaliteiten tot inrichting van deze diensten. In dit KB wordt niets vermeld over taalvoorwaarden. De Vaste Commissie voor Taaltoezicht oordeelde anderzijds dat de MUG-diensten van openbare en privé-klinieken een opdracht uitoefenen die van openbaar belang is en die de taak van een privé-instelling overstijgt. Daardoor is de VCT van oordeel dat de taalwetgeving van toepassing is op de MUG-diensten. Op 30 mei 2002 besliste de interministeriële conferentie om het hierboven vermelde KB aan te passen door er een taalvereiste in op te nemen. Minstens één lid van het team zou de taal van het gebied waar de interventie plaatsvindt, moeten machtig zijn.

Op 5 maart 2003 deed de Raad van State uitspraak in dit dossier. Op basis van dit advies antwoordde federaal minister Tavernier op 12 maart in een brief aan de toenmalige minister van Hoofdstedelijke Aangelegenheden dat hij het KB zou aanpassen en het nieuw ontwerp voor een bijkomend ad-

Somers

vies zou doorsturen naar de VCT. Er zou een artikel 7 quater worden ingevoerd dat luidt als volgt : ‘De mobiele urgentiegroep en de ambulancediensten leven de bepalingen na inzake het gebruik van de talen door de gewestelijke diensten overeenkomstig de artikelen 32 tot 38 van de wetten op het gebruik van talen in bestuurszaken, gecoördineerd op 18 juli 1966.’

Het advies van de VCT werd verwacht in september 2003. In de voorbereiding van deze vraag hebben we het kabinet van minister Demotte gecontacteerd. Er zou nog geen advies van de VCT zijn binnengekomen. U weet dat op dit ogenblik de Raad van Europa de Vlaamse klacht over de discriminatie van Nederlandstaligen in Brusselse openbare ziekenhuizen aan het onderzoeken is.

Uit de rapporten die hiervoor zijn opgesteld, maar vooral uit de recente reportage op TerZake en de verhalen en brieven in kranten en tijdschriften, blijkt hoe gegrond deze klacht is. Meer zelfs, de vaak schrijnende discriminatie van Nederlandstaligen in Brusselse openbare ziekenhuizen, kreeg er een tastbaar karakter door. De getuigenissen brachten met zich mee dat voor het eerst een Franstalig bevoegd minister de problematiek erkent en openlijk toegeeft dat het zo niet langer kan.

De dag nadat ik voor het VEV-comité heb aangekondigd dit dossier op het Overlegcomité te brengen, heeft minister Demotte gezegd dat de situatie in de Brusselse ziekenhuizen niet langer zo kan blijven. Ik denk dat de oorsprong van zijn gewijzigde houding ligt in de beelden die op de televisie werden vertoont en de vele brieven. Ik wens de parlementsleden te feliciteren met het initiatief dat beweging in de zaak heeft gebracht.

Ik deel de mening van de heren Van Nieuwenhuysen en Gatz dat we daarmee niet tevreden moeten zijn en dat we niet moeten denken dat het nu opgelost is. Wel is het belangrijk dat beide gesprekspartners het probleem ten minste erkennen. Als de ander het ontkent, botsen we op een muur van beton. Door het probleem te erkennen, verplicht de ander zichzelf ook actie te ondernemen of ten minste de schijn daarvan te wekken. We zitten op dat punt op dezelfde lijn, maar we moeten objectief gezien ook kunnen stellen dat dit een significant gegeven is.

Ik hoop dat minister Demotte de daad bij het woord voegt. De eerste testcase zal over enkele

dagen op zijn bureau vallen. Na het advies van de Vaste Commissie voor Taaltoezicht, dat vermoedelijk in de lijn zal liggen van eerdere uitspraken hierover, houdt niets hem nog tegen om zijn koninklijk besluit uit te vaardigen. Op dat moment zullen we zien wat zijn verontwaardiging en engagement waard zijn.

Ik moet dat moment afwachten. Door de uitspraak van minister Demotte zou het een verkeerde strategie zijn nu naar het Overlegcomité te stappen. Ik verkies een andere strategie. Mijn kabinet zal aanwezig zijn tijdens de ontmoeting van minister Vanhengel met minister Demotte. Na afloop zal ik met minister Vanhengel, en met andere collega's, overleggen over de vraag of verdere stappen ten aanzien van minister Demotte opportuun zijn, dan wel of ik terug moet komen op mijn eerste strategie, via het Overlegcomité.

We moeten de opening die nu is gemaakt in het belang van de Nederlandstalige Brusselaars aangrijpen. We moeten trachten op een verstandige manier tot resultaten op het terrein te komen. Het probleem is inderdaad nog niet opgelost, maar er komt nu toch een politieke opening om de noodzakelijke stappen te zetten, dankzij de Raad van Europa en de klacht die daar is geformuleerd, dankzij ook het feit dat de Vlaamse regering er blijk van geeft dit niet langer te willen ondergaan en naar het Overlegcomité te willen stappen, en dankzij de erkenning door minister Demotte. Misschien heeft hij die geuit op een onbewaakt moment, maar ik ga er van uit dat het een eerlijke verontwaardiging was.

Wat nu in de eerste plaats moet gebeuren is een overleg tussen de ministers Demotte en Vanhengel en mijn kabinet. Een tweede belangrijke testcase is het KB. Wat gebeurt daarmee als de Vaste Commissie voor Taaltoezicht haar advies heeft gegeven ? Op basis van die twee elementen zal de Vlaamse regering, en ikzelf in het bijzonder, eventueel verdere stappen zetten, hetzij ten aanzien van minister Demotte, hetzij via het Overlegcomité.

De voorzitter : De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Mijnheer de minister-president, ik dank u voor uw antwoord. Ik hoop dat we niet te lang meer moeten wachten op een advies van de VCT. Ze zijn al laat, en ik heb de indruk dat ze er geen raad mee weten, en niet goed weten hoe het advies zal moeten klinken.

Van Nieuwenhuysen

Laten we eerlijk zijn : in feite is er geen nieuw KB of een aanpassing van het oude nodig. De taalwetgeving bestaat, en ze moet gewoon worden toegepast. Het zou weleens kunnen dat de VCT zich in dezelfde zin uitspreekt. Die operatie zou dus wel eens overbodig kunnen zijn.

Minister-president Bart Somers : Overbodig kan dat nooit zijn.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen : Laten we zeggen dat er sprake kan zijn van dubbel gebruik.

Als ik u goed heb begrepen, bent u het ermee eens dat er op korte termijn harde garanties moeten komen over de maatregelen die minister Demotte zal nemen. Het volstaat niet om intenties uit te spreken, en zeker niet in Brussel, want er zijn al zo vaak intenties uitgesproken waarvan niets in huis is gekomen. Er moet een echt stappenplan komen waaruit blijkt dat er aan de zaak wordt gewerkt. Het heeft veertig jaar geduurd vooraleer één Franstalige minister is gevonden die bereid is te erkennen dat er een probleem is. Ik hoop dat het geen veertig jaar zal duren vooraleer het probleem wordt opgelost. Ik blijf sceptisch staan als Franstalige politici toezeggingen doen, al wil ik geloven dat minister Demotte van goede wil is. Bij de aanvang van de zittingsperiode heeft minister-president Hasquin zich bereid verklaard om te onderhandelen met de Vlaamse regering over de regeling die begin der jaren zeventig is uitgewerkt over het faciliteitenonderwijs. Daarvan is ook niets in huis gekomen. De heer Gatz heeft gelijk : één zwaluw maakt de lente nog niet.

De voorzitter : De heer Gatz heeft het woord.

De heer Sven Gatz : Het ergste wat ons zou kunnen overkomen, is een KB waarin staat dat er telkens een Nederlandstalige in de ziekenhuizen en in de hulpdiensten moet aanwezig zijn, maar dat er in de praktijk niets verandert, en zes maanden later nog altijd MUG-teams zonder een Nederlandstalige uitrukken naar Dilbeek of Lennik. Het KB kan nuttig zijn voor de toestand in de niet-openbare ziekenhuizen, ook al is er misschien sprake van een

dubbel gebruik voor de openbare ziekenhuizen. In het overleg met de federale overheid moet men erover waken dat er meetinstrumenten moeten komen en de afdwingbaarheid wordt gewaarborgd

De voorzitter : Minister-president Somers heeft het woord.

Minister-president Bart Somers : Het KB is belangrijk omdat daardoor de erkenning van een MUG-dienst van dit gegeven zal afhangen. Het verlies van de erkenning is een extra sanctiemogelijkheid bovenop de taalwetgeving. Dat is zelfs voor openbare ziekenhuizen juridisch een verandering.

Ik ben het geheel met u eens dat één zwaluw de lente niet maakt. Het domste dat we kunnen doen is, zoals de heer Gatz zonet suggereerde, alles op papier in orde te brengen, en daarmee tevreden te zijn, terwijl alles blijft zoals het was.

Ik geloof dat de verontwaardiging van de heer Demotte een morele verontwaardiging was. Dat houdt ook een erkenning van het probleem in. We moeten dat op een positieve manier aangrijpen om inderdaad te doen wat de heer Van Nieuwenhuysen suggereerde. We moeten de heer Demotte zeggen dat we nu een juridisch kader hebben – want hopelijk hebben we dat binnenkort – en dat nu het stappenplan moet komen, de concrete actie op het terrein. Als dat bij hem niet lukt, dan rest ons alleen opnieuw naar het Overlegcomité te gaan en de federale regering voor haar verantwoordelijkheid te stellen.

Het heeft veertig jaar geduurd om iemand zover te krijgen dit probleem te erkennen. Laten we hem nu de kans bieden te bewijzen dat hij de daad bij het woord voegt. Ik ben het met u eens dat dit op korte termijn moet gebeuren, en dat we daarvoor niet moeten wachten tot een volgende regeerperiode.

De voorzitter : Het incident is gesloten.

– *Het incident wordt gesloten om 15.45 uur.*